

Arctic Umiaq Line

Af Else Thybo Jensen, konsulent, Arctic Umiaq Line

April 2014

Arctic Umiaq Line A/S (AUL) er et passager- og godstransport linje i Grønland. Navnet stammer fra det grønlandske ord for en traditionel inuit båd, konebåden. AUL er et datterselskab af *Air Greenland* og *Royal Arctic Line*.

Der blev i begyndelsen af kolonisationens tid brugt konebåde af både handelsstationerne og missionen til at komme rundt til fangstpladser og bosteder. Det udviklede sig til at man tog træfartøjer i brug – joller og træbåde, der blev sendt op fra Danmark. Dette udviklede sig hurtigt.

Arctic Umiaq Line blev grundlagt i 1774 under navnet *Den Kongelige Grønlandske Handel* (KGH). I begyndelsen blev den kaldt *Den Kongelige grønlandske, islandsk, Finnmark og færøske Handel*, men senere var det kun Grønland, det havde monopol på handel og pligt til at bringe forsyninger til/fra Danmark.

Man brugte selskabet til at indchartre skibe til sejlads med forsyninger. KGH havde formentlig egne skibe før 1797, men fra den første januar det år, købte Den kongelige Monopolhandel ni skibe af afdøde skibsreder Andreas Bodenhoff enke, Giertrud Birgitte Thosted. KGH havde sit hovedsæde i København, og de næste knap 200 år sejlede skibe til Grønland herfra. I 1972 afgik det sidste skib fra København til Grønland og hvorefter der blev sejlet til Grønlands fra Aalborg.

I 1986 overtog Grønlands Hjemmestyre KGH og videreførte det under navnet *Kalaallit Niuerfiat* (KNI). Året forinden i 1985 udskiltes *Royal Greenland* (fiskeindhandling) i et selvstændigt selskab og i 1993 omdannedes KNI til flere selvstændige aktieselskaber, som fx *Royal Arctic Line* og de 2 butikskæder *Pisiffik* og *Pilersuisoq*.

1. Sarfaq Ittuk på sejlads. (Foto: Arctic Umiaq Line)

Fra 1795 skulle *Den Kongelige Grønlandske Handels* skibe føre bogstaverne KGH i det hvide kors i flaget, samt to korslagte harpuner i det øverste røde felt. Siden 1969 har KGH haft dette harpunmærke som skorstensmærke på alle sine skibe. KNI har videreført dette i sine skibe, mens *Royal Arctic Line* benytter et andet logo.

Grønlands Hjemmestyre besluttede i 1997 at overføre lokal fragttrafik, passagertrafik og postvæsen til andre selskaber. Passagerområdet kom til at hedde *KNI Rederi*.

KGH ejede en række skibe, indledte med disse KGH's virksomhed som selvstændigt rederi, hvilket man var indtil for få år siden, da Hjemmestyret overtog KGH og videreførte det som KNI – Kalaallit Niuerfiat (Grønlandshandel). I dag er det selvstyrejede rederi *Royal Arctic Line*, der har ansvaret for besejlingen af fragt til og fra Danmark.

Der opstod allerede i slutningen af 1950'erne et øget behov for lokal passagerbefordring. Ikke mindst i forbindelse med flyvningens start, hvor passagerer skulle transporteres ind til flyvepladserne i Sdr. Strømfjord og Narsarsuaq.

Fra 1962 blev der et større behov for skibe så stort, at man gik over til chartrede skibe. Et par af disse skibe blev efterhånden betragtet som hørende med til *Arctic Umiaq Lines* "egen flåde" og opnåede samme popularitet langs kysten.

I 2007 blev der dannet et nyt selskab, hvor man viderefører navnet *Arctic Umiaq Line*, som er det selskab, der findes i dag. Det er ejet af *Air Greenland A/S* og *Royal Arctic Line A/S*.

Passagerruten opererer fra slutningen af marts til begyndelsen af januar. Siden 2007 beskæftiger *Arctic Umiaq Line* ca. 40 mennesker. Der opererer ét skib på ruten Ilulissat – Narsaq langs kysten i det vestlige og sydvestlige Grønland.

Den nuværende flåde består af *M/S Sarfaq Ittuk* (IMO 8.913.899) blev bygget i 1992 og blev efterfølgende renoveret og opgraderet i 2000 i Gdańsk skibsværft i Polen, hvor den blev forlænget med 25 m. Den blev bygget til at kunne sejle i isfyldte farvande, så den har ekstra tyk skrog. Skibet har i dag en kapacitet til 249 passager fordelt på 104 kahyspladser, 85 kupépladser og 60 liggepladser. Skibet sejler langs vestkysten mellem Qaqortoq i Syd til Ilulissat i nord og har en 1 uges rute. Sejladsen mellem byerne varierer mellem 10 og 2 timer. *Sarfaq Ittuk* sejler med ca. 20.000 passagerer på årsbasis. Skibets besætning holder løbende kurser om sikkerhed ombord.

2: Kort over sejlruten.
(Foto: Arctic Umiaq Line)